

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Het Paradys der Geestelijcke ende Kerkelijcke
Lof-sangen/ op de principaelste Feest-daghen des
gheheelen Jaers**

Afhakker, Aegidius

Herzogenbusch, 1621

De Voor-Reden, Van het wit ende eyndt deses Boecks.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55072)

De VOOR-REDEN,
Van het wit ende eyndt
deses Boecks.

En fiet dat de menschen van alle natien (als van den antheur der natueren beweeght sijnde) den sangh gebruycken, ofte als een vermaeckelijcke verwekkinge der sielen tot hare wercken, ofte als een nyt-berstende vrucht ende outluyckende blomme nyt de levendighe aerde van onsen Wille, nu opgeweckt synde door de klaere sonne des verstandts licht schijnende door de bewegelijcke locht der geneghentheden, alle duystere wolcken des droefheyts daer nyt verdreven zijnde. Wie sal dan onse Neder-landers het singhen kunnen ofte moghen verbieden, als sy't selve ter gelegener tijdt ende plaetse te werck stellen? Insonderheydt, dewyl de H. Schriftnere op verscheyden plaetsen alle menschen vermaent om God met Lof-sanghen te prijsen. Sullen sy dan Lof-sanghen

Voor-reden.

singhen so moeten sy die oock hebben. Ende van waer sullen sy die kryghen? 't en sy die geenighe die haer op de Dicht-kunst verstaen ende door gheleertheydt het goet van het quaet kunnen onderscheyden, haer ghe-weerdigen haeren arbeyd daer aen te besteden? 't Welck also tot noch toe seer sober geschiet is, so hebben de slechte menschen, in Liedekens te dichten, dick wils haer selven slechtelyck moeten behelpen. Ende is voorwaer een onverdragelycke saecke, dat men siet, dat so om ketterijen te planten, als om den brandt der onsuiverheydt (recht of die noch niet genoegh ontsteeken en waer) aen alle kanten voort te stichten, kunstige Rederijckers ende Poeten ofte Versch dichters gevonden worden: die door haere Spiegel- en der minnen, ende diergelycke bordeel-boecken, so met naeckte figueren als met nyt gekipte woorden het ampt van den tenteerder, den geest des onsuiverheydts, so lewendig bedienen, dat sy de menschen hier door, als door der Syrenen sangh, van haer verstandt t'eenemael berooven, ja als door den

Voor-reden.

beecker van Circe in Verckens so veranderen, dat sy al haer leven langh in den stinken poel der onreynigheydt haer wentelen, ende als Paerden ende Muyl-eesels sonder verstandt den lust des vleeschs nae-jagen: oock so onbeschaemt haer kryten ende janken door de onkuysche dichtten ende liedekens laten hooren, gelyck een deel blakende honden om een rijsige teevre loopende. Ende nochtans hieventusschen tot noch toe qualtyck ymandt gevonden is, die onse Nederlanders, om God ende syne vrienden ofte de deughd te loven, ende also tot een suyvere, eerlycke, ende Goddelijcke liefde, tot cieraet der zielen, verweckt te worden, den wegh met behoorlycke kunste bereyt heeft. Want behalven't Prieel der geestelijcke melodijen, voor 6 Iaren, ende Iusti Harduijnij Goddelijcke lof-sangen, voor-leden jaer 1620 in Vlaenderen eerst wyt gegeven, hebbe ick geen Geestelyck Liedtboeck, met behoorlycke kunste der dichtinge gemaect, kunnen vinden. Ick swyghe noch andere fonten van onwetenhayd, in veel van de oude lied-boecken begaen, de welcke den ver-

Voor-reden.

Standighen mishaghen.

Aengaende in 't bysonder 't gebruyck deser ofte diergelycker lof-sangen in de Kerkelycke vergaderinghe, hoe veer 't selve sal mogen geduldt worden, wil ick die ghenige laeten oordeelen die dat toe-staet te oordeelen: als niet willende in 't minste verhinderen het loflyck ende treffelyck gebruyck des latynschen sangs in den ghemeynen Godtsdienst der H. Kercken. Den welckē in zyn geheel blyvende, onder de kinder-leer en in vergaderingen der broederschappē ofte andere gelegentheyden eenige van dusdanige lof-sangen te singhen dunckt my niet onbequaem, om (neffens andere Gheestelycke vruchten) hun den moed te doen sincken die daer roemen op haer Nederlandsche Psalmen: als of den Koningh David selver die voor haerlieden op eenen Nederlandtschen rym gestelt hadde, ende als of het al 't suyver Gods woord waere, 't ghene zy daer in singhen: Waer van sy nochtans geen seeckerheyt en kunnen hebben. Want nademael de Psalmen van den Koning David in 't Hebreusch geschreven zyn, so en kanmen niet

seecker

Voor-reden.

Seecker weten dat de over-ghesette Psalmen, ofte Davidts Psalmen, ofte Godts Woordt ghenoeemt moghen worden, 't en sy men voor seker weet dat de oversettinghe na den rechten sin, ende door den selven H. Geest, diese door den Propheet David gesproken heeft, gheschiedt sy. Als blyckt 2. Petri 1. v. 20. 21. Ende wie sal dit van de oversettinge der twistige ende gescheurde kettters kunnen hopen, ick swyge seecker weten? Bysonder als men aenmerckt dat om de eene tael op rymin d'ander over te setten, groote verandering, af-doen ende toe-doen der woorden vereyscht word: Ende hievenboven in de Psalmen, so sy in 't Hebreusch geleesen worden, veel swaere ende twyffelachtighe spreucken gevonden worden, in de welcke den oversetter uyt verscheyde sinnen eenen sin na sijn verstandt raemende, lichtelyck kan bedrogen worden, ende oock andere bedriegen. Dewyl dan den rechten sin der Evangelischer Historien, der wercken der Apostolen, &c. niet minder Godts Woord en is als den rechten sin der Psalmen

Voor-reden.

Dauids, blyckt ghenoeghsaem dat de Lof-
sangen die de mysterien des Nieuwen Te-
staments verklaeren, niet minder Gods
woordt en moghen gheuoert worden als de
Nederlandtsche Psalmen, als sy niet min-
der met den rechten sin der H. Schriftuere
over een en komen. Ende hebben als dan de
ghemelde Lof-sangen noch een groot voor-
deel boven die over-ghesette Psalmen, no-
pende de mysterien daer sy van handelen.
Want aenghesien den Koningh David in
zjn Psalmen den lof ende eere Gods so ver-
re alleen verbreyde als God zjn heerlyck-
heydt in dien tyde vertoonde, ende den staet
des Ouden Testaments toe liet, in 'twelcke
in figueren, als door eenen doeck, de glorie
des Nieuwen Testaments duysterlyck ge-
sien wierdt: Maer nu in de Euangelische
schriften veel klaerder de heerlyckheyde
des Heeren verthoont is in 't mysterie van
de H. Drieuuldigheydt, vande Mensch-
werdinghe, leven, doot, verrysenisse ende
Hemel-vaert onses middelaers Iesu Chri-
sti, van de instellinghe der H. Sacramenten,

Voor-reden.

van de sendinghe des H. Geests, &c. Soo is ghenoeghsaem te merken dat de Weerdigheydt des Nieuwen Testaments een klaerder lof des Heeren voor dese weldaden vereyscht, als de Ioden ghehadt hebben ende noch daghelycks ghebruycken. Dewelcke nochtans der Psalmen Davids in 't Hebreusch singhende, meerder oorsaeck hebben om haer op Gods woordt te roemen, als de kettters haere onseckere oversettinge singende. Kennelyck is 't oock dat de Christelycke waerheyt meerder als de Ioodsche tot devotie ende liefde Gods is verwekkende. Waerom den H. AUGUSTINUS in 't beginsel zynder bekeeringe (niet tegenstaende datter oock de Psalmen Davids in de Kerck van Milaenen ghesonghen wierden) nochtans te kennen geeft, dat hy meerder beweeght is gheweest door de Hymnen ende Lof-sanghen, versch van den H. AMBROSIIUS gemaeckt, als door de Psalmen: in 't negende boeck zynder belydenisse, cap. 6. aldus schryvende: Hoe seer schreyde ick onder de Hymnen ende Lof-san-

gen,

Voor-reden.

gen, grondelijck beweeght zijnde door de soet-luydende voyfen uwer Kercke! Dese voyfen luyden in mijn ooren, ende uwe waerheydt vloeyde al smeltende in mijn herte. Hier uyt rees ende ontstack een affectie der Godvruchtigheyt, ende mijn traenen liepen over mijn wangen, ende my was wel met haer, &c. Voorts ghelyck den Koningh David in syn Psalmen somwylen verhaeldt de deughden van Abraham, Isaac, Jacob, Ioseph, Moyses, Aaron, Salomon ende andere Heyligen des Ouden Testaments, so vereyscht dereden oock, dat Godt in zyne Heylighen des Nieuwen Testaments met lof-sanghen sal ghepresen worden, ende de Christenen alsoo verweckt, om nae 't exempel der Heyligen weerdigh te wandelen in den roep daer sy van God in gheroepen zijn. Op dat sy den enghen wegh in de ghemeynschap der Heylighen wandelende, hier naemaels oock by de Heylighen, ter goeder Herberghe souden moghen gheraecken; Ende aldaer onder onsen Hooghen-Prie-

ster

Voor-reden.

ster Iesus Christus voor den thron der H.
Drieuldigheydt, in 't geselschap der En-
ghelen, het eeuwigh Sanctus in
der eeuwighheyde singhen,

A M E N.

